30 11 98

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 9 октябрь жума

Сотувда эркин нархда

№ 200 (1981)

Тайёргарлик ишлари авжида

Ислом оламида юксак обрў-эътибор қозонган улуғ ватандошимиз, ҳадис илми равнақига бебаҳо улуш қўшган буюк аллома Имом ал-Бухорий таваллудининг 1225 йиллиги тобора яқинлашмоқда.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг ушбу қутлуғ санани кенг нишонлаш ҳақидаги қарорига мувофиқ бутун мамлакатимизда тайёргарлик ишлари авж олиб кетди. Ҳазрат мангу қўним топган табаррук қадамжо — Челак туманидаги Хартанг қишлоғи улкан қурилиш майдонига айланди. Бу ерда миллий меъморчилигимиз анъаналари асосида муҳташам ёдгорлик мажмуи бунёд этилди. Мажмуа таркибига кирувчи масжид, мадраса, кутубхона ва меҳмонхоналарда сўнгги пардозлаш ишлари ниҳоясига етмоқда.

Тажрибали сангтарошлар, силлиқловчилар, тош терувчилар хориждан келтирилган энг нодир ва қимматбаҳо тош — ониксни жой-жойига ўрнатиш билан шуғулланмоқдалар. Ўймакорлик санъатининг ҳақиқий намунаси бўлган учта ҳашаматли дарвозани ўрнатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Мажмуа атрофида кенг кўламда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилаётир. Пойтахт корхоналарида махсус қуйилган ва ўзига хос кўриниш касб этадиган ёриткичлар ўрнатиляпти. Фавворалар эса аллақачон ўз чиройини намойиш эта бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, юбилейга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита раиси Исмоил Жўрабеков бошчилигидаги қўмита аъзолари мажмуада олиб борилаётган сўнгги тайёргарлик ишлари билан танишди. Бу борада йўл қўйилган айрим нуқсон ва камчиликларга эътибор қаратилди, уларни тезда бартараф этиш чоралари белгиланди.

Ташкилий қўмита аъзолари, шунингдек, Даҳбед қўрғонида Нақшбандия тариқатининг йирик намояндаси Маҳдуми Аъзам зиёратгоҳи мажмуида олиб борилаётган таъмирлаш ишларини кўздан кечирдилар.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Н.Жўраев, Бош вазир ўринбосари Ҳ.Кароматов, Самарқанд вилояти ҳокими А.Мардиев иштирок этди.

Ҳамза ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

фото репортаж

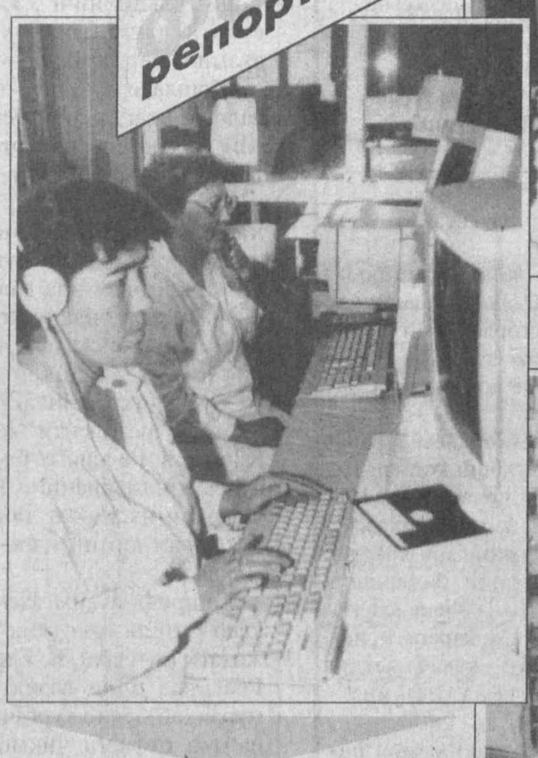

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

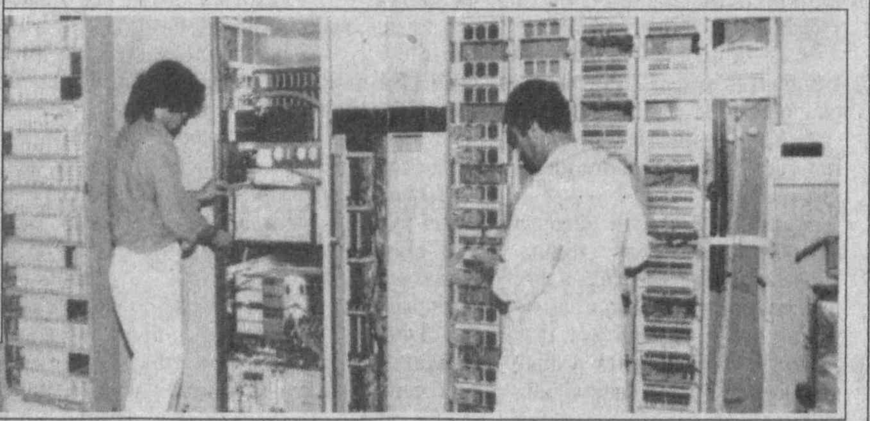

Навоий вилояти давлат электроалоқа ташкилотининг аҳолига сифатли хизмат кўрсатиш йўлида қилаётган изланишлари таҳсинга сазовордир. Бу борада ушбу ташкилот билан Япониянинг «Непон электрон» фирмаси ҳамкорлигида вилоятда алоқа тармоғини замонавий ускуналар билан қайта жиҳозлаш лойиҳаси тузилган эди.

Айни пайтда вилоят марказида рақамли телефон тизими ишлаяпти. Ҳадемай, замонавий телефон тармоғидан Зарафшон, Хатирчи, Навбаҳор, Конимех ҳамда қизилтепалик мижозлар ҳам баҳраманд бўлишади. Лойиҳа тўлиқ амалга ошгач эса бир пайтда 2 минг 600 мижоз дунёнинг исталган шаҳри билан боғланиш имкониятига эга бўлади.

СУРАТЛАРДА: Навоий шаҳар телефон станциясида.

С. ЗУФАРОВ олган суратлар.

ҚОНУН ВА ИЖРО

Ўзбекистон мусулмонлари идорасида янги таҳрирдаги “Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги” Қонуннинг ҳаётга татбиқ этиш жараёнига бағишланган амалий йиғилиш бўлиб ўтди. Мажлисда вилоят ҳокимларининг жамоат ташкилотлари ва дин ишлари бўйича ўринбосарлари, Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг вилоятлардаги вакиллари ҳамда бошқа тегишли ташкилотларнинг раҳбар ва масъул ходимлари иштирок этди.Мажлисни Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий А.Баҳромов кириш сўзи билан очди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А.Мансуров сўзга чиқиб, янги таҳрирдаги Қонун қабул қилингандан буён диний ташкилотлар, жумладан, масжидларнинг давлат рўйхатидан қайта ўтказилишининг бугунги ҳолати ҳақида ахборот берди. Нотиқ мазкур жараён Президентимиз Ислом Каримовнинг доимий диққат-эътиборида бўлиб келаётганлигини алоҳида таъкидлаб, давлатимиз раҳбарининг кўриб чиқилаётган аризаларни қисқа фурсатда ҳал этиб, масжидлар сонини сунъий равишда чекламасдан, балки аҳоли зич жойлашган маҳаллаларда мусулмонлар ибодати учун қулай шароит яратиб берилиши лозимлиги ҳақидаги кўрсатмаларини йиғилганларга етказди.

Ўзбекистон Республикаси адлия вазири С.Мирсафоев қонун талаблари асосида республика адлия идоралари томонидан амалга оширилган ва олиб борилаётган ишлар таҳлилини баён этди.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раиси Ш.Мирмаҳмудов, Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий Абдурашид қори Баҳромов ва бошқалар ўз сўзларида давлатимиз томонидан эътиқод эркинлигини таъминлашга қаратилган эътибор ва саъй-ҳаракатлар учун миннатдорлик билдирдилар. Сўзга чиққанлар, жумладан, дин арбоблари маънавиятимизга, диний соҳа муаммоларига республика раҳбарияти, хусусан, Президентимиз Ислом Каримов кўрсатаётган ғамхўрликлари учун алоҳида ташаккурларини етказишни сўрадилар.

Мажлисда маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳам иштирок этди.Баъзида айрим хорижий оммавий ахборот воситаларининг гўёки Ўзбекистонда масжидлар бутунлай ёпилаяпти, деган иддаоларини эшитиб қоламиз. Бироқ, янги таҳрирдаги Қонун кучга киритилгандан буён республикамиздаги 800 дан зиёд масжиднинг қайта рўйхатдан ўтганлиги ва яқин келажакда тахминан яна шунча масжиднинг рўйхатдан ўтиши кутилаётгани юқоридаги даъволарнинг мутлақо асоссизлигини кўрсатади.

Олим НОРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

Мустақиллик мўъжизаси

УМИД КЎЗ ОЧДИ

ХОРАЗМ ШАКАР ЗАВОДИ ИШГА ТУШИШ АРАФАСИДА

Бугун мустақил юртимизнинг ҳар бир куни ўзгаришларга, янгиланишларга, янгиликларга бой. Улар мустақил юрт эгаси бўлган халқимизнинг орзу-умидлари, интилишлари рўёбга чиқаётганидан гувоҳлик беради.

Эрта-индин кўпчиликни ҳайратга соладиган яна бир янгилик юртимиз бўйлаб қанот ёяди. Хоразм шакар заводи ишга тушади. Энди ўзбекнинг ўз шакари бўлади. Кундан кунга иқтисодий мустақилликка эришиб, саноати ривож топиб, кучига куч қўшилаётган мамлакатимиз яна бир таянч устунига эга бўлади.

Бу завод юртимиз равнақига, халқимизнинг фаровон турмушига хизмат қилади, қадрини билиб қаддини ростлаган мамлакатимиз бўй-бастини жаҳонга яна бир бор намоён этади. Албатта, бунинг учун қанча меҳнат, куч-ғайрат, сармоя сарфланди.

Бошқарув пультидаги тугмача босилиши билан ишга тушадиган бу корхонада ишлаб чиқариш жараёнлари тўла автоматлар ва компьютерлар измида.

Бутунлай жаҳон андозалари даражасидаги бу заводни бунёд этишга мамлакатимиз хазинасидан катта маблағ сарфланди. Марказий Осиёда ягона ҳисобланган бу корхонада йилига 50 минг тонна шакар тайёрланади. Хомашёси эса ўзимиздан. Қорақалпоғистон ва Хоразм вилояти далаларида етиштирилаётган қанд лавлаги шу заводнинг хомашёси ҳисобланади.

Энг муҳими, ишга тушаётган корхонада илмли, малакали ўзбек йигит-қизлари меҳнат қилишади. Ҳозиргача 120 нафардан ортиқ ёшлар Туркияда янги технология жараёнларини ўрганиб келишди.

Туркия мутахассислари билан ҳамкорликда бу корхона қурилишида 300 нафардан ортиқ ўзбек йигит-қизлари иштирок этишди.

Ҳозир корхонанинг шундоқ ёнида завод ишчилари учун гўзал шаҳарча бунёд этилаяпти. Бу ерда бир неча турар жой бинолари, 100 ўринли ошхона фойдаланишга топширилди.

Дарвоқе, завод мутлақо чиқиндисиз технология асосида ишлайди. Чиқиндидан тўйимли омухта ем, мелиссадан эса ачитқи ва спирт олинади, ҳатто қозонхона буғидан завод шаҳарчаси хонадонларини иситиш, электр қуввати ҳосил қилишда фойдаланилади.

Унинг бўй-бастини, технологиясини кўриб мўъжиза дейиш мумкин. Дарҳақиқат, Хоразм тупроғида мўъжиза яратилди.

Буюк келажак сари, тараққиёт сари илдамлаб бораётган, шу йўлда тинмай меҳнат қилаётган халқимизнинг яна бир умиди кўз очди.

Ойбек РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг таклифига биноан, Миср Араб Республикаси Конституциявий суди раисининг биринчи ўринбосари, Халқаро Арбитраж судининг Қоҳирадаги минтақавий маркази мудири Муҳаммад Абулайнайн мамлакатимизга келди.

Жаноб Муҳаммад Абулайнайн Миср Араб Республикаси Президенти девонининг ҳуқуқий масалалар бўйича маслаҳатчиси, қонунчилик қўмитаси аъзоси, Халқаро тижорат арбитражи ташкилотлари бирлашмаси раисининг ўринбосари ҳамда Араб давлатлари арбитраж марказининг бош котибидир. Шунингдек, Муҳаммад Абулайнайн таниқли ҳуқуқшунос олим, халқаро арбитраж ҳуқуқи соҳасидаги кўпгина илмий ишлар муаллифи ҳамдир.

8 октябрь куни мисрлик меҳмонни адлия вазири Сирожиддин Мирсафоев қабул қилди. Учрашув чоғида ўзаро алоқалар тобора кенгайиб бораётгани қувонарли экани таъкидланди, ҳуқуқий соҳадаги ҳамкорликни янада ривожлантириш юзасидан фикр алмашилди.

Шу куни Муҳаммад Абулайнайн Тошкент давлат юридик институтида бўлиб ўтган илмий-амалий семинарда маъруза қилди.

Тадбирда Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Мамдуҳ Шавқий иштирок этди.

(ЎзА)

Янгиликни шарҳлаймиз

БАНКЛАР ИСЛОҲОТГА ХИЗМАТ ҚИЛИШИ КЕРАК

Бозор иқтисодиёти шароитларида мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, уни ҳақиқий эгаларига бериш, корхоналарни акциядорлик жамиятларига айлантириш ва уни бошқаришда бевосита акциядорлар иштирокини таъминлаш ҳамда акциядорлар манфаати давлат томонидан ҳимояланиши муҳим аҳамиятга эгадир.

Мамлакат иқтисодиётини мустаҳкамлаш мақсадида мустақилликнинг дастлабки кунларидан бошлаб банк тизимини акционерлик жамиятларига айлантиришга алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Юртимизда банк тизимини халқаро андозалар талабларига жавоб берадиган тизимга айлантириш учун [illegible]арча ҳуқуқий [illegible]ослар яратилди. [illegible]атижада 30 дан [illegible]иёд акциядорлик тижорат [illegible]анклари ташкил этилиб, уларнинг 4 таси чет эллик инвесторлар ҳамкорлигида ташкил этилган қўшма банклар бўлса, 7 таси хусусий акциядорлик тижорат банклари ҳисобланади. Улар иқтисодиётни ривожлантиришда аҳоли ва корхоналарнинг эркин маблағларини халқ хўжалиги тармоқларида ишлаб чиқаришни кенгайтиришга, хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга жалб этишда фаол иштирок этмоқдалар.

Бироқ, шуни таъкидлаш керакки, ҳозирги кунга қадар тижорат банклари гарчи акциядорлик жамиятлари сифатида фаолият кўрсатаётган бўлса-да, улар амалда ҳақиқий акциядорлик тижорат банкига айланганича йўқ. Банкни бошқаришда акциядорларнинг ва банк Кенгашининг мавқеи етарли даражада таъминланмаган. Акциядорлар йиғилиши йилда бир марта номига ўтказилмоқда. Ўзбекистон Республикасининг «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонунида белгиланган талаблар банклар Кенгашлари томонидан тўлиқ бажарилмаяпти. Қонунда белгиланганидек, банк Кенгашлари банк [illegible]иёсатини ва уни ривожлан[illegible]иришнинг стратегик йўна[illegible]ишларини ишлаб чиқишлари ҳамда бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатишлари лозим эди. Бироқ банк Кенгашлари ушбу вазифаларнинг бажарилишини банк Бошқарувларига юклаб қўйдилар, холос. Ўз навбатида акциядорлик тижорат банкининг ижроия органи ҳисобланмиш банк Бошқаруви эса асосан давлат маблағларини айлантириш, уларни халқ хўжалиги тармоқларига кредитлар сифатида йўналтириш билан кўпроқ машғул бўлиб, уларнинг асосий вазифаси ҳисобланган аҳоли, хусусий тадбиркорлар қўлидаги эркин маблағларни жамғармаларга жалб қилиш, чет эл инвестицияларини республика иқтисодиётига киритиш масалаларига етарли эътибор бермаяптилар.

Бозор қонуниятлари банк тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштиришни талаб этади. Айнан шу мақсадда мамлакат Президентининг «Акциядорлик тижорат банклари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони қабул қилинди. Айни пайтда акциядорлик тижорат банклари вазифалари ва бурчлари, акциядорларнинг ҳуқуқлари, банкни бошқаришда акциядорларнинг роли ҳамда банк Кенгаши бурчлари ва ҳуқуқларини кенг ифодаловчи «Акциядорлик тижорат банки тўғрисида»ги Низом ва «Акциядорлик тижорат банки Кенгаши тўғрисида»ги намунавий Низом тасдиқланди.

Мазкур Фармонда банк фаолиятини бошқаришда акциядорлар ва банк Кенгаши ролини оширишгина эмас, балки шу билан бирга банк фаолияти якунлари, кредитларнинг тўғри йўналтирилиши ва уларнинг ўз вақтида қайтарилиши, сифатли банк хизмати кўрсатилиши борасида банк Кенгашининг масъулиятини янада ошириш ҳам назарда тутилган. Шунингдек, банк ва унинг маблағлари, умуман акциядорлар мулки бўлганлиги туфайли банк олдига қўйилган вазифаларнинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаш учун банк ижроия органини ёлланма меҳнат асосида ташкил этиш муҳим аҳамиятга эгалиги эътиборга олинган. Демак, бундан буён банк Бошқаруви раиси ва аъзолари, филиаллар раҳбарлари ва мутахассислари контракт асосида ишга ёлланадилар.

Шу билан бир қаторда акциядорлик тижорат банклари устав капиталларига давлат иштирокини аста-секин қисқартириб бориш, яъни 1999 йил 1 июлига қадар устав капиталларида давлат улушини 50 фоизгача тушириш Фармонда кўзда тутилган. Бу эса, ўз навбатида, республика аҳолиси, тадбиркорлар, инвесторлар ва корхоналар ўзлари хоҳлаган банкнинг акцияларини эркин сотиб олишлари ва банкни бевосита бошқаришда қатнашишлари имкониятларини янада кенгайтиради. Шу ўринда республика аҳолисини, тадбиркорлар ва инвесторларни қайси банкнинг акциялари мустаҳкам мавқега эгалиги, банкнинг акцияларга қанча кўп дивидендлар тўлаши мумкинлиги ҳамда ўзларининг эркин маблағларини қайси банкка ишончли жойлаштиришлари учун ҳар бир банкнинг республикада фаолият кўрсатаётган банклар ўртасида тутган ўрни ва унинг молиявий ҳолати тўғрисидаги маълумотлар қизиқтириши табиий эканлигини таъкидлаб ўтиш жоиздир. Айнан шундай маълумотларга бўлган аҳоли талабини қондириш мақсадида ушбу Фармон орқали Ўзбекистон банклари ассоциациясига холис рейтинг компаниялари томонидан тижорат банкларининг молиявий ҳолатига берилган баҳоларга асосланган маълумотларни оммавий-ахборот воситалари орқали доимий ёритиб бориш тавсия этилган.

Фармонда Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари аҳоли ҳамда тадбиркорларининг эркин маблағлари иштирокида хусусий акциядорлик тижорат банкларини тузиш ва ҳаракатдаги тижорат банклари устав капиталларини ошириб боришга, уларга моддий-техник базасини мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш тавсия этилган бўлиб, бу ҳам ўз навбатида республика банк тизимини ривожлантиришнинг муҳим омилларидан биридир.

Шу билан бирга жамғармаларни ҳар хил нотижорат таваккалчиликлардан суғурталаш ва мижозлар маблағларининг тўла-тўкис сақланишини кафолатлаш ҳамда тегишли маълумотларни сир сақлаш борасида акциядорлик тижорат банкларининг масъулияти ва жавобгарлигининг янада оширилиши, тижорат банклари фаолияти устидан Марказий банк назоратини янада кучайтириш масалалари Фармонда ва тасдиқланган Низомларда ўз аксини топган. Бу масалаларнинг ҳал этилиши республика аҳолиси, тадбиркорлар ва инвесторлар ҳуқуқларини бозор шароитларида ҳимояланганлигига ишончли кафолат бўлиб хизмат қилади.

Хуллас, ушбу Фармон ўз вақтида қабул қилинган бўлиб, республикада банк тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш борасида қўйилган яна бир муҳим қадамдир.

Шуҳрат ЖАББОРОВ,
иқтисодий шарҳловчи.

«ОБУНА-99»

ЯҚИН СУҲБАТДОШ

Ҳамма буюк ишлар, улкан қурилишлар, яратувчанлик, ризққа тўла далаларимизда тоғ-тоғ хирмон бунёд этиш, албатта, Сиз озод замондошимиз туфайлидир. Шу боис мамлакатимизнинг энг йирик нашрларидан бири «Халқ сўзи» саҳифаларида асосий мавзу — Инсон бўлиб қолади. Яъни Сизнинг манфаатларингиз, ўй-орзуларингиз олиб чиқилади.

«Халқ сўзи» халқники. Унинг маънавияти, қадр-қиммати ифодаланади бунда. Ҳар қандай тўқималардан холи, мавҳум ва сароб фикрлардан холис суҳбатдош истасангиз, юртимизнинг келажаги, Ватанимизнинг ҳамма йўналишлар бўйича ўсиб ва улғайиб бораётганидан воқиф бўлишни хоҳласангиз, «Халқ сўзи» газетаси билан бирга бўлинг.

Элимиз дастурхонининг тўкинлиги, Ватанимиз камолоти учун тиниб-тинчимаётган фидойи раҳбарлар, элим деб, юртим деб, ёниб яшаётган ҳар бир Инсоннинг хизмати «Халқ сўзи» газетасида мунтазам ёритилади.

Азизлар, обуна мавсуми давом этмоқда. 1999 йилимизда рўй беражак воқеалар ҳар биримизнинг тақдиримиз билан бевосита чамбарчас кечади, албатта.

Ҳаётнинг ўзига яраша янгиликлари, турли-туман воқеаларини бағрига олиб янги кун бошланади. Тонг отади. Ана шу беғубор, сокин тонг нафаси, кайфияти заминни тарк этмай туриб, тафсилотлар эшигини очган «Халқ сўзи»ни қўлга оласиз. Фикрингизни чархлайсиз. Маънавий чанқоқлик ҳовури босилади. Бу ҳеч нарса билан ўлчанмайдиган давлат. Шу давлатдан бебаҳра қолишни истамаган юртдошларимизга эса нашр кўрсаткичларимизни эслатиб ўтамиз:

Якка обуначилар учун — 166.
Ташкилотлар учун — 167.

Ташкилотлар, корхоналар, компания ва концернлар, бирлашма ва муассасалар, фирмалар раҳбарлари

Д И Қ Қ А Т И Г А

«Халқ сўзи» газетаси таҳририяти 1999 йил обунасини ташкил қилиш якунлари юзасидан энг фаол иштирокчиларни рағбатлантириш бўйича

МУКОФОТЛАР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ғолибларни қуйидаги мукофотлар кутади:

1. *«Халқ сўзи»га 200 дона йиллик обуна учун* — ТЕЛЕВИЗОР
2. *300 дона учун* — ВИДЕОМАГНИТАФОН
3. *500 дона учун* — РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОР
4. *1000 дона учун* — «DAEWOO» ВИДЕОИККИЛИГИ
5. *3000 дона учун — (супермукофот)* — «ТИКО» автомобили

Шунингдек, обуна мавсумида фаол иштирок этганлар қимматбаҳо совғалар оладилар ҳамда «Халқ сўзи»га бепул обуна бўлиш имтиёзига эга бўладилар.

«Халқ сўзи»га ёзилинг ва мукофотлар соҳиби бўлинг!

ҲОСИЛ ЧЎҒИ БАЛАНД

Ҳозир деҳқоннинг қўли қўлига тегмайди. Унинг тили билан айтганда «ғалвирни сувдан кўтарадиган пайт» етиб келди. Агар дала айлансангиз бир ёқда пахта йиғим-терими, бир ёқда шоли ўрими, бир ёқда эса мева-сабзавотлар ғарқ пишган ва тўпланаётганининг устидан чиқиб қоласиз. Чортоқ туманида ҳам аҳвол айнан шундай. Сафар давомида туманнинг Айкиран жамоа хўжалигида пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан ташкил қилинганлигининг гувоҳи бўлдик. М. Қорабоев бошлиқ бригада аъзолари хўжаликда пешқадамлик қилмоқдалар. Далаларда ҳосил чўғи баланд. Шу боисми улар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб туришибди.

Суратларда: Саттихон Юсупова кунига 180-200 килограммдан пахта терояпти; Далаларда ҳосил мўл.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

МАРРА — 50 ЦЕНТНЕР!

Самарқанд вилояти Пахтачи туманидаги Р.Маҳманов номли жамоа хўжалиги пахтакорлари бу йил 1037 гектар майдонга "Фарғона-3" навли чигит экиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Пахта тайёрлаш режаси 20 иш кунида бажарилди. 3 минг 160 тонналик "оқ олтин" хирмони уйилди. Гектар бошига ўртача ҳосилдорлик 30,5 центнерни ташкил этди.

Ҳали далада ҳосил кўп. Миришкорлар уни нес-нобуд қилмай қисқа фурсатда йиғиштириб олиш, қўшимча яна 2 минг 30 тонна пахта топшириб, ялпи ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Қўш хабар

ЯНГИ ҲОСИЛ ТОЛАСИ

Навоий вилоятидаги Қизилтепа тумани пахта тозалаш акциядорлик жамиятида янги ҳосилдан ишланган дастлабки 500 тонна юксак сифатли тола олинди. Маҳсулотнинг дастлабки қисми Швейцарияга жўнатилди.

Бу ерда қарийб 30 минг тонна хомашёни қайта ишлаш мўлжалланган. Бунинг учун барча цех ва механизмлар таъмирланган, янги жиҳозлар ўрнатилган.

— Илгари биз пахта тайёрлаш пунктларидан хомашё ташиш учун техникани корхоналардан ижарага олар эдик, — дейди акциядорлик жамияти бошқаруви раиси Шоди Каромов. — Ўтган йили даромад ҳисобидан "МТЗ-8О" тракторларини харид қилдик. Эксперимент мақсадида транспорт цехи ташкил этилди. Энди заводга ҳосилни ўз кучимиз билан ташиймиз. Бу бизга мавсумда уч миллион сўмга яқин маблағни иқтисод қилиш имконини беради.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

Давлат ташрифи арафасида

АЛЕКСАНДР ПАЦЕВ:

"ЎЗБЕКИСТОН — БИЗНИНГ СТРАТЕГИК ҲАМКОРИМИЗ"

11 октябрь куни Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин икки кунлик давлат ташрифи билан Ўзбекистонга келади. Шу муносабат билан ЎзА мухбири Россиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Александр Пацевдан мазкур ташриф ва умуман давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар хусусидаги фикрлари билан ўртоқлашишни сўради.

— Россияда Президент Борис Ельциннинг Ўзбекистонга ташрифига катта аҳамият берилмоқда,— дея сўз бошлади А.Пацев.— Аввало, бу ташриф Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги ўзига хос дўстона муносабатларни яна бир бор намойиш этиши билан эътиборга молик. Чунки, бир йилнинг ўзида давлатларимиз ўртасида иккинчи бор олий даражадаги ташриф амалга оширилмоқда — шу йил май ойида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Россияга борган бўлса, энди бизнинг Президентимиз давлат ташрифи билан юртингизга келмоқда.

Ташриф муҳим аҳамият касб этишининг яна бир жиҳати шундаки, Б. Ельцин Россияда ички вазият ўта мураккаб бўлиб турган бир пайтда сафарга чиқмоқда. Шундай бўлса-да, у келаяпти, ташриф албатта амалга ошади. Бу ўзаро муносабатларимизнинг мустаҳкам ва барқарорлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Таъкидлашни истаганим яна бир муҳим жиҳат бор. Мазкур ташрифни Президент Ислом Каримов Москвага буюрган ташрифнинг узвий давоми, дейиш мумкин.

— Бу галги олий даражадаги ташрифдан нималар кутилмоқда?

— Президентларимизнинг Тошкентдаги музокаралари Россия-Ўзбекистон муносабатларининг янада ривожланиши учун кучли туртки бўлади. Хусусан, учрашувлар якунида иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисида ўн йиллик муддатга мўлжалланган Битим, савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш борасида биргаликдаги саъй-ҳаракатлар дастури, ёқилғи энергетикаси соҳасида ҳамкорлик ҳамда минтақалар ва корхоналараро алоқаларни фаоллаштириш ҳақидаги шартномалар имзоланиши кўзда тутилган. Булар XX1 асрга йўналтирилган стратегик ҳужжатлардир. Б.Ельцинга Россия вилоятлари раҳбарларидан бир гуруҳи ҳам ҳамроҳлик қилади. Ўйлайманки, ташриф самарали ўтади.

— Сиёсат соҳасидаги ўзаро алоқаларимизнинг энг муҳим асослари сифатида икки мамлакат ўртасида 1992 йилда имзоланган Давлатлараро муносабатлар, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома, 1994 йилда қабул қилинган Ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш ва чуқурлаштириш тўғрисидаги Декларацияни қайд этиш мумкин,— деди Россия элчиси.—Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, Россия хорижий давлатлар, айниқса, МДҲ мамлакатлари ва хусусан Ўзбекистон билан муносабат қуришда рўйи рост ва очиқ сиёсат юритади.

— Россия Ўзбекистоннинг Евроосиё ва минтақа хавфсизлигини мустаҳкамлаш, Марказий Осиёни ядродан холи зона, деб эълон қилиш борасидаги саъй-ҳаракатларини юксак баҳолайди,- дея сўзида давом этди Александр Пацев.- Давлатларимиз ташқи сиёсат маҳкамалари ўртасида икки томонлама ва БМТ, ЕХҲТ, бошқа халқаро ташкилотлар доирасидаги муаммоларни ҳал этиш бўйича ҳамкорлик қарор топган. Ҳар икки мамлакат Афғонистондаги хунрезлик авж олаётганидан ва Тожикистондаги беқарорликдан чуқур ташвишда ҳамда бу муаммоларни тинч йўл билан бартараф этиш тарафдори. Б.Ельциннинг ташрифи чоғида Президентлар бу масалалар бўйича ҳам ўзаро фикр алмашиб, хулосаларини баён этади, деб ўйлайман.

— Элчи жаноблари, иқтисодиёт соҳасидаги муносабатларимизга ҳам батафсилроқ тўхталсангиз.

— Ўтиш даврининг турли қийинчиликларига қарамай, Россия Ўзбекистоннинг савдо шериклари орасида етакчи ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда. Буни товар айирбошлаш ҳажмидан ҳам билиш мумкин. 1998 йилнинг биринчи ярмида у қарийб 600 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Мамлакатингизда россиялик сармоядорлар иштирокида тузилган қарийб 200 та қўшма корхона муваффақият билан фаолият кўрсатмоқда. Бундан ташқари, минтақалараро ҳамкорлик ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу борада шу кунгача қирқдан ортиқ ҳужжат имзоланган.

Таъкидлашим керакки, биз Ўзбекистонни стратегик ҳамкор, деб биламиз. Стратегик ҳамкор деганда, табиийки, узоқ муддатли, кенг қамровли ҳамкорлик назарда тутилади. Биз вақтинчалик алоқалардан манфаатдор эмасмиз, интилишларимиз келажакка хизмат қилишини истаймиз. Ўзбекистон- Марказий Осиёдаги йирик давлат, иқтисодий салоҳияти ҳам юксак. Хуллас, ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш учун имкониятлар етарли.

ЎзА мухбири
Анвар БОБОЕВ
суҳбатлашди.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Пахтани «ифтихоримиз» деб улуғладик. Бу ўзини оқлади. Пахта олтинлардан ҳам қиммат ва обрўли маҳсулот бўлиб, мустақил Ўзбекистон иқтисодиётининг ҳам асосларидан бўлиб қолмоқда. Шу сабабдан биз бир гуруҳ ёзувчилар иқтисодиётимизни тиклаб турган пахтакорлар меҳнатини кўрмоқ учун водий сафарига чиқдик. Водий пахтазори Фарғона вилоятининг Данғара туманидан бошланади.

Данғарага Мустақиллигимизнинг биринчи йили, яъни бундан етти йил аввал келиб, унинг илк бор мустақиллик момиғи яратган донгдор пахтачилар билан учрашгандик. Ўшанда икки қирғоғи-ю икки чегарасидаги теримда олдин бораётган Данғара билан Қува пахтачиларининг ҳаётию истиқлол ғайратга солган фаолиятини таққослагандик. Шу икки туман ҳудудидан ўтган буюк Ипак йўли изи билан юрсангиз, Данғара-Қува оралиғида бепоён «оқ олтин кўли» — сутдек оппоқ момиқзор мавжланиб туради.

Икки қирғоқ далаларида ҳам бирдай Тиёншоннинг уйма-уйма қоридай оппоқ момиқ чўққиларни кўрдик. Етти йил аввал бошланган мустақиллик мусобақаси ҳозир биз соҳилида турган Сирдарё суви янглиғ ҳануз тўхтагани йўқ.

Сирдарё суви худди елкасига оғир юк ортган нордай сокин, жим ва беғамгина оқаяпти. Бир вақтлар шу ерда бўлганида шоир Эркин Воҳидов айтганидай бизнинг дилимиз ҳам унга:

Осмон ўпар
Тиёншоннинг қорисан,
Кўҳна Жайҳун йўлдошисан,
ёрисан.
Она водий ҳаётисан,
борисан,
Қувончисан, аламисан,
зорисан.

...Пахтазорга йўл олдик. Пахтазор денгиздай мавжланиб турибди. Очилган пахта ноёб кўринади. Маълумотномада Данғара энг кейинги рўйхатда. Қува эса, элликдан ошса-да, учинчи ўринда. Нега шундай?

Фарғоналиклар бу йил пахта теримини ҳар йилдагидан кўра кечроқ бошладилар. Бунинг об-ҳаво инжиқликлари каби сабаблари йўқ эмас. Улар бу йил йиғим-терим тактикасини ўзгартириб, йиғилган ҳосилни тўла очилтириб, яъни роса димлаб, оби-тобига етганда териб олиш тактикасини қўлладилар. Маълумотларда рўйхатнинг тагида юрсалар-да, шошилмадилар. Пахталар қийғос очилиб, чигити мойга тўлган, толаси ипакдай бўлиб мулойим пишганида «Бошлаймиз!» деб теримга фатво бердилар.

Сентябрнинг иккинчи ўн кунлигининг охири, учинчи ўн кунлигининг бошида бутун вилоятда терим ҳужуми ташкилий равишда бошланди ва бу тактика ажойиб натижа кўрсатди. Аввало, қўл теримида чинакчилар рекорд унум кўрсата бошладилар. Илгарилари қўлда бир кунда 50-60 килограмм пахта терган аёлми, йигитми, рекордчи бўлиб қизил тахталарга ёзиларди. Бу йил теримнинг биринчи кунидаёқ, ҳамма «юз килограммчи» бўлиб қолди. Биринчи беш кунликдаёқ «беш мингчилар», ҳатто «ўн мингчилар» пайдо бўлдилар. Бу қандай рекордчилар, дегувчилар ҳам бордир. Булар бир беш кунликда терган пахтаси учун хирмонда

ИСТИҚЛОЛ «ОҚ ОЛТИН»И

нақд санаб олган терим ҳақининг суммасидир. Ҳар бир килограмм терган пахтаси учун беш сўмдан берилиши пахтачилар орасида ана шундай янги атама пайдо қилди. Бунинг сафарбарлик қудрати ҳам зўр бўлди. Натижада пахта бригадаларида, айниқса, ширкатлар, оилавий пудратчилар орасида эълон қилинмаган, ҳеч ким билмас «Ким ўзди» ҳаракати туғилди. Ўзбекистон пахтачилиги тарихи кўрмаган суръат кўрсаткичи пайдо бўлди.

Бундай мисоллар вилоятда жуда кўп. Фарғона туманининг «Фарғона» жамоа хўжалиги сентябрнинг охирги ўн кунлигида теримни бошлаб, кунига йиллик режанинг 7-8 фоизи миқдорида пахта топширди, 10 фоиздан пастламаган бригадалар бор. Натижада бутун жамоа икки ҳафта ичида — 2 октябрда йиллик режани уддалади. Хўжалиги оилавий пудратдан иборат бўлган бу жамоа пахта ҳосилдорлигини гектарига 40 центнерга етказмоқчи, пахтаси кўп, терим қизғин, режа бажарилса ҳам суръат пасайгани йўқ.

Бу жамоа хўжалигида пахтачиликнинг келажагини, пахтанинг янги нави — «Қизил ғўза»ни кўрдик. Андижонда ҳам «Қизил пахта» номи билан тарқалаётган бу пахта навини кўрмоқ учун ўша «Қизил пахта» майдонига бордик.

Фарғона водийси учун ноёб бўлган бепоён катта майдонда дафъатан гўё қизил денгизга ўхшаб жило бераётган пахтазорни кўриб ажабландик. Гўё қизил денгизда оппоқ ўрдаклар терилиб тургандай момиқ хўппаклари тизилиб ётарди. Пахтачилик ажойиб ҳодиса!

— «Қизил пахта» қаердан келган намуна? — деб сўрадик.

Жамоа хўжалигининг раиси, хипча, қотма, офтобда пишган юзлари анор ранг кўринган Маъруфжон Тоғаев бу янгиликнинг тарихини, унинг хусусиятини таърифлаб берди.

— Буни бизга, мустақиллигимизни шарафлаб Тангри таоло юборди.

— Қани, қани, батафсилроқ гапиринг-чи, таърифига қизиқиб қолдик.

— 1992 йили эрта баҳорда экқан чигитимиз ёғин-сочинда қатқалоқ остида қийналиб, нимжонроқ униб чиқди, аммо уларнинг ичида бир туп ғўза гултожихўроз рангига ўхшаб қип-қизил бўлиб, дадил бош кўтариб турарди. Бели бақувват, япроқлари қалин эди. Бундай ғўзани ҳеч ким кўрмаган. Уни авайлаб, асраб ўстирдик. Пахтаси хўппак-хўппак бўлиб очилди. Ҳамма пахтага ўхшаб беш чаноқ, чигитлари ҳам оддий чигитларга ўхшайди, аммо мағизи тўла. Пахта чаноғининг вазни ҳам ўзгача — бошқаларга қараганда, 7-8 миллиметр узунроқ, 37 миллиметргача етади, момиғи ипакдай, аммо жуда пишиқ, пухта! Эҳ, буни бизга худо берди, дедик-да, уруғини олиб, келаси 1993 йили 60 туп экдик. Ундан чиққан чигитни ювиб, тараб, 1994 йили 2 гектар ерга қададик. Кейин-кейин кўпайтириб, бу йил 42 гектар ерда «Қизил пахта» етиштирдик, мана кўриб турибсизлар. Пахтаси ҳар чаноқда 5,8 грамм, толаси 37 миллиметр. Ҳосилдорлиги қирқдан юқори!

— Андижонликлар шу ердан олганлар. Ҳозирча Фарғонаю Андижондагина томир олаяпти бу қизил пахта.

— Селекционерлар, яъни илм аҳли хабардорми, бу тангри таоло берган янги навингиздан?

— Қизил пахтанинг келажаги зўр деяптилар олимлар ҳам. Унинг номаи аъмоли илмий лабораторияларда ҳам ўрганилмоқда, якуни чиқса, «Қизил пахта» «Фарғона» жамоа хўжалигининг кашфиёти деб эълон қилинмоқчи.

— Унумдорлиги қалай экан?

— Энг деҳқонбоп пахта экан! Унинг иссиқ, совуққа бардоши-ю ҳашаротга сўз бермаслигини айтмайсизми! Об-ҳаво инжиқликларини сира писанд қилмай ривожланди. Яна бир ажиб хусусияти бор экан. Унинг ўзи сувга ўч эмас, бу жиҳатдан, кўзи тўқ экан. Ҳосили тош босадиган нав чиқиб қолди. Бир туп ғўзада ўрта ҳисобда 15-20 кўсак бўлса, ҳаммаси бирдай вазнда тош босади. Остки, устки шохларидаги кўсаклари ҳам бирдай баб-баравар 6-7 граммдан пахта беради. Бу йил бизнинг қўлимизни баланд қилган пахта шу 42 гектардаги «Қизил пахта» бўлди. Унинг ҳар гектаридан 45-50 центнердан ортиқ ҳосил олиш мўлжалланмоқда.

Жамоа хўжалиги далаларидаги ҳосил ҳали гўё қўл урилмагандай шиғил-шиғил турибди. Туманда биринчи бўлиб йиллик маррага етган бу катта рўзғорнинг нияти-ю ғайрати катта — тез кунда ҳамма пахтани йиғиб олиш.

Бу жамоа хўжалиги кўп тармоқли рўзғор бўлиб, пахтадан ташқари картошка ва сабзавот ҳам етиштиради. Бу йил 150 гектар ерга экқан Голландия картошкасининг ҳар гектаридан 180 центнердан ҳосил олди. Ҳаммаси хил-уруғлик картошка. 100 гектардаги бошоқли дондан ҳам баланд хирмон кўтарди. Деҳқонларнинг омбори буғдойга тўлиб, қўлларида жарақ-жарақ пул ўйнаб қолди. Бу йил «Фарғона» хўжалиги деҳқонларининг рўзғорлари бадавлат, дастурхонлари файз-баракали бўлганидан ҳамма хурсанд.

Бундай яхши вазият ва кўтаринки кайфиятдан биз ҳам бениҳоя хурсанд бўлдик. Бу жамоа хўжалиги аъзолари жасорату матонат ила мўл буғдой, пахта, картошка етиштирди ва унинг ҳосилини балоқазолардан сақлаб қолди. Мана энди жасорат кўрсатиб, уни йиғиб-териб олмоқда.

Бу соҳада унинг қўшниси бўлмиш «Гулистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари ҳам ғоятда мислсиз жасорат кўрсатдилар. Деҳқонлар Шоҳимардонда бошланган сув тошқини офатини даъф этиб, кеча-кундуз ҳам селхонада, ҳам пахтазорда меҳнат қилдилар. Натижада хавф-хатардан қутилиб, пахтазорга куч бердилар. Хўжалик пахтаси мўл бўлдию, етилиши кечикди, теримни биринчи куниданоқ 4-5 фоиздан пахта топшира бошлади-да, ҳозир чораккам юздан ошиб қолди.

Жамоа хўжалигининг раиси Қурбонали Мелибоев ўзининг бутун вужуди билан мустақиллик момиғининг ҳар мисқолигача йиғиб сотишга сафарбар қилган бўлса-да, келаси йил ғамини унутгани йўқ. У такрорий экинлар эка бошлади ва пахтадан бўшаган ерларни шудгорлаб, ўғитлашни ҳам режалаб ўтирибди.

Туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Тўлқин Эгамбердиев:

— 15 октябрга қолмай туманимиз маррага етади. Нафақат ўзимизнинг пахтамиз, Сирдарё деҳқонлари яратган пахта режасини бажаришга кўмак берамиз. Беш юз теримчимиз Сирдарёга кўмак бериш учун жўнаб кетди. Уларга ҳам омад тилаймиз! - деди.

— Республикамизда етиштирилган жами пахта ҳосили мустақил давлатимизнинг дурдонаси, валюта бойлигидир. Уни қаерда бўлса ҳам нобуд қилмай, йиғиб-териб олиш ҳаммамизнинг бурчимиздир — дейди «Камолот» жамғармаси вилояти бўлими раҳбарларидан бири бўлмиш марғилонлик М. Усмонов — Юрагида ўти, билагида кучи бор фарғоналик ўғлонларнинг ҳаммаси ана шундай фикрдалар.

Пахтакорлик ҳунари ёш йигит-қизларнинг ҳам жондили. Вилоятдаги айрим ўқув-ишлаб-чиқариш хўжаликлари пахтакорликда катталарнинг ҳам ҳавасини келтирадиган ишлар қила бошладилар. «Ёзёвон агро-бизнес» коллежи ишлаб-чиқариш хўжалигининг ёш пахтакорлари бу йил ҳам туманда биринчи бўлиб ўн иш кунида йиллик пахта тайёрлаш режасини орттириб бажарди. Бир теримдаёқ гектаридан 27,8 центнердан ҳосил йиғди, далада пахтаси кўп, терим қизғин бормоқда. 23 гектар ерда ўзлари ер ҳайдаб, ўзлари чигит экиб, суғориб, агротехник қоидалар асосида парваришлаб, туманда юқори ҳосил етиштирдилар. Улар октябрь ойида ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил йиғиб олиб, пешма-пеш такрорий экин экиб, ерни келаси пахта ҳосилига тайёрламоқдалар. Пахтачи ёшларнинг бу ҳаракати таҳсинга лойиқдир, унинг тобора кенг қанот ёйишига аминмиз.

Фарғоналиклар ўтган йилги хато ва камчиликларни ҳисобга олиб, тўғри иш кўра бошладилар — ёшу қари ҳозирги ғанимат кунда йиғим-теримда жадал суръат билан ишламоқдалар. Теримни кечроқ бошлаб, давлатимиз вилоятлари орасида охирги ўринларда иш бошлаган Фарғона тез орада ўнгланиб олди. Кунига 3 фоиздан пахта берган вилоят ҳозир отини қамчилаб қолди ва тез кунда олдинги вилоятлар қаторига қўшилиб олишига умидвормиз.

Иброҳим РАҲИМ,
Ҳафиз АБДУСАМАТОВ,
Сафар БАРНОЕВ,
Охунжон ҲАКИМ,
Абдуваҳоб АБДУБАННОПОВ.

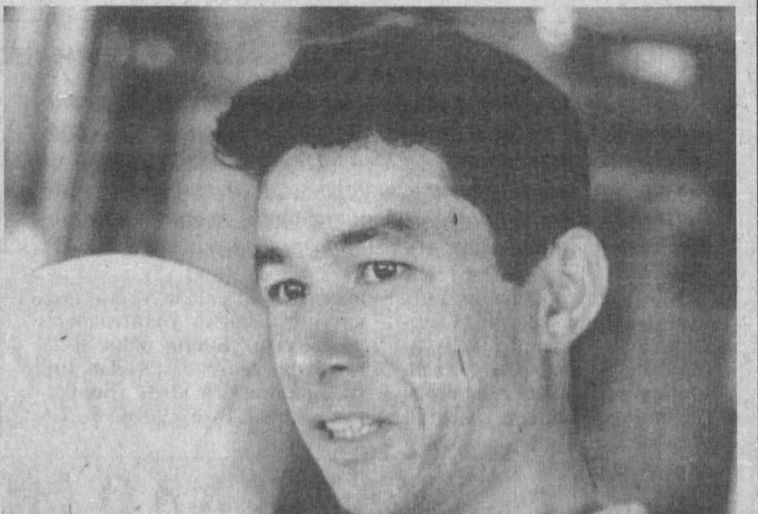

Жиззах вилоятидаги «Пластмасса» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти томонидан ишлаб чиқарилаётган халқ истеъмоли моллариға талаб кун сайин ортиб бормоқда. Бунинг ўзига хос сабаби бор. Чунки бу ерда тайёрланаётган маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берилмоқда.

Корхонада айни пайтда 60 турдан ортиқ турли рўзғор буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Энг муҳими маҳсулотлар омборларда туриб қолаётгани йўқ.

СУРАТДА: ишчи Эсон Эшмуродов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

КЎНГЛИМИЗ РАНЖИДИ

«Бир савобли ишга қўл уриб, оқибатда кўнглимиз ранжиди, — деб ёзибди ўз мактубида Жиззах вилояти Зомин тумани Чорвадор қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Мисирали қишлоғида яшовчи Мамадиёр Бойзоқов. — Умр йўлдошим билан қўшнимиз Раҳматнинг хотинини машинамизда, унинг илтимосига кўра, Зомин туманидаги Даштобод шаҳар туғуруқхонасига олиб келдик. У ердаги ҳамширалар зудлик билан тиббий ёрдам кўрсатиш ўрнига беморни қабул қилмадилар, туман касалхонасига олиб боринглар, дейишди. Қанча ялиниб ёлвормайлик фойдаси бўлмади. На илож, ўша ерга бордик. Кўрсак ҳали у йўқ, ҳали бу йўқ, зарур нарсаларни ўзларинг топиб келинглар, дейишмоқда. Туғуруқхона ходимларининг бу талабларини бажаролмайдиган фуқароларнинг аҳволи нима бўлар экан, деган ташвишда ушбу мактубни «Халқ сўзи» газетаси таҳририятига юборяпман».

Мазкур хат бўйича туман ҳокимлигидан жавоб мактуби олинди. Ушбу масала ҳокимлик томонидан махсус комиссия тузилиб, ўрганиб чиқилди, деб ёзади туман ҳокими П. Соибназаров. Шикоят хати Даштобод шаҳар шифохонасида ва туман марказий шифохонаси ходимлари ўртасида муҳокама этилиб, тегишли чора-тадбир кўрилди. Ишда нуқсонларга йўл қўйганлиги, ўз вазифаларига совуққонлик билан қараганликлари учун Даштобод туғуруқхона бўлим мудири Л. Қулибоева, ҳамширалар Г. Алимқулова ҳамда Р. Орзиқуловаларга қаттиқ ҳайфсан берилди. Туман марказий шифохонасининг туғуруқхона бўлим мудири Д. Норқўзиева огоҳлантирилди.

Туман молия бўлимига марказий шифохонани зарур буюмлар ва қўшимча дори-дармонлар билан таъминлаш учун маблағ ажратиш вазифаси юклатилди.

Қарор ва ижро

ОПА ТЎҒРИ ГАПНИ АЙТДИ

Республика Марказий банки вилоят бўлимининг бошлиғи П. Маъдиев катта йўл бўйидаги пайкалдан пахта тераётганларнинг ҳузурига тушиб борди. Теримчи қизлар саволга жавоб бериб, беш кунлик терган пахталарининг пулини вақтида ололмаётганларини айтдилар.

Бу гапни Маъдиев «Пахтабанк»нинг Жарқўрғон туман бўлими бошлиғи Холи Хўжановнинг қулоғига етказди. Хўжанов гапнинг ўзагини топмоқ учун тумандаги Тўхта Шобуров номли жамоа хўжалиги томон йўл солди. Хўжаликнинг бош ҳисобчиси Тўрақул Жонназаров ва кассири Эгамберди Тиловов ўз уйларида экан. Улар кўзларини уқалаб чиқиб келишганини кўриб, Хўжанов ғазабидан қизариб кетди. Теримчи кассирнинг йўлига алағда. Кассиру бухгалтир уйқуда.

— Балли, — деди Хўжанов. — Нега 17-бригадага пахтанинг пулини олиб бориб бермаяпсизлар?

— Берганмиз. Колхозчи айтаверади-да, — деди Жонназаров уйқусининг чала бўлгани алам қилгандай бўлиб.

Идорага бордилар. Хўжанов тўлов қоғозларини кўрди. Ўн тўртта бригада теримчиларининг пахта пули тарқатилмаган. Хазинани очди. Бир миллион уч юз етмиш минг сўм пул турипти. Тиловов банкдан олиб келган нақд пулларни ўз вақтида кирим китобига қайд қилмаган. Шу эътирозлар билан қулоқчўзма қилингандан сўнг ҳисобчининг ҳам, кассирнинг ҳам уйқуси сал очилгандай бўлди.

Шундан сўнг биз ўша 17-бригада даласига бордик. Машина теримидан сўнг пахта ерга тўкилиб ва чуваб қолган даладан одамлар подбор тершаётган экан. Бригаданинг юки салмоқли. 37 гектар ердан шартномага кўра 145 тонна пахта сотмоғи даркор. Теримчиларнинг кайфиятлари бўлса — енгил. 10 октябрда шартномани бажаришга кўзлари етиб турипти.

— Пахтанинг пулини вақтида олиб турсанг, чарчоғинг ёзилгандай бўлади, — дейди Ҳанифа Мўминова деган теримчи. — Баҳору ёз ойлардаям раисимиз маошимизни пешма-пеш берадиган бўлсаку, пахта режасини бажариш тезлашарди.

Ҳанифа опамиз фаол аёл экан. Ҳукуматимизнинг пахтани йиғиштириб олишни рағбатлантириш тўғрисидаги Қарорини кўпайтириб, хирмонли жойларга, тарозининг бошларига ҳамма ўқийдиган қилиб кўрсатиб қўйиш керак, деди. Ва... тўғри гапни айтди.

О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МИЛЛИЙ БАНКИ

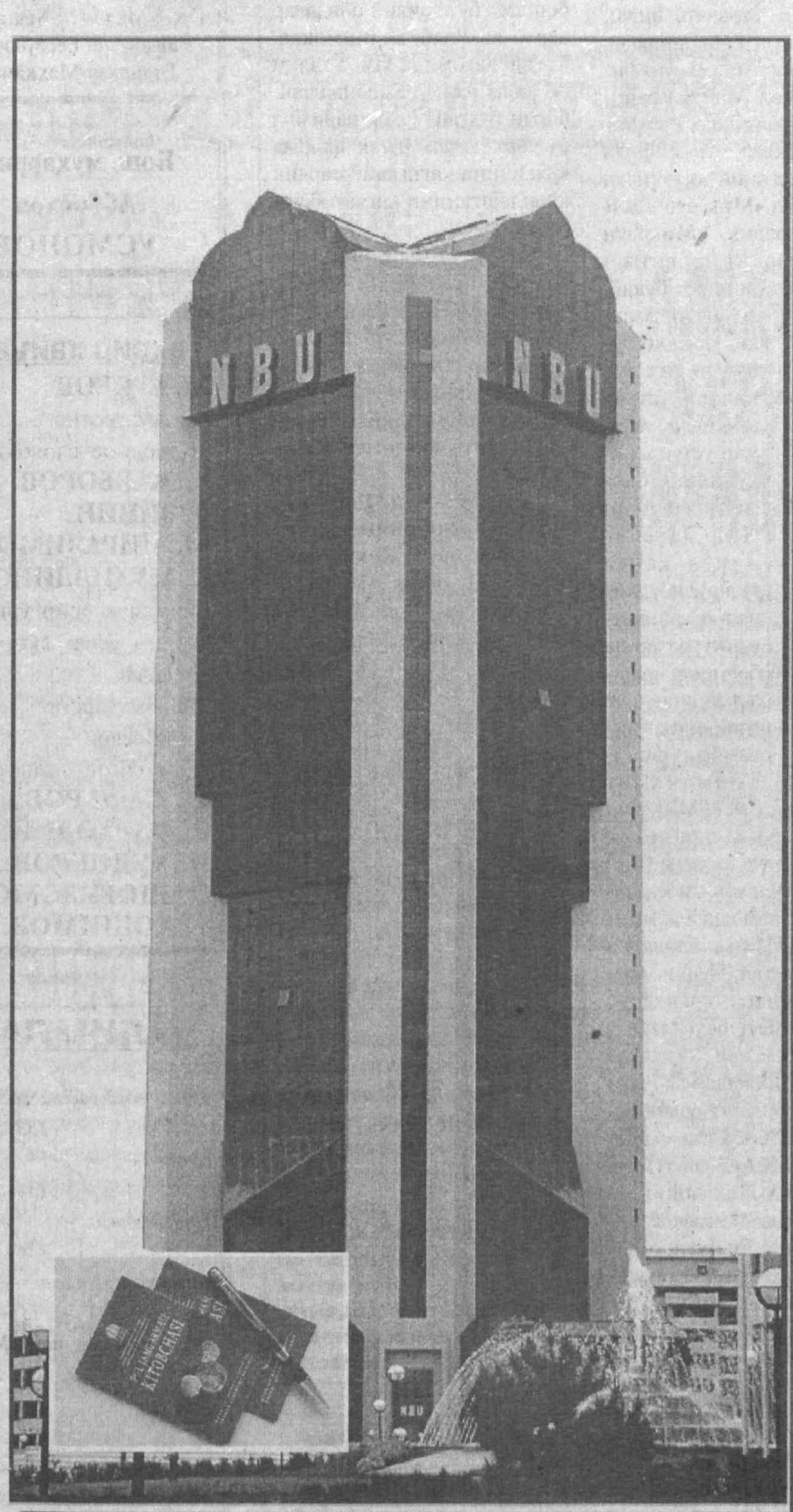

АҲОЛИГА ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАДАГИ ОМОНАТЛАРНИНГ ЯНГИ — "ЭГАСИ ЁЗИЛМАЙДИГАН" ТУРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ўзбекистон Миллий банки янги депозит турини ишлаб чиқди. Бу—"Эгаси ёзилмайдиган" омонат. Унинг ҳозир амал қилиб турган валютадаги омонатлардан асосий фарқи— эгасининг номи ҳеч қаерда қайд этилмаслигидир.

Бундай ҳисобварақ очиш ва унда операциялар бажариш учун шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар кўрсатилиши талаб қилинмайди ва омонатга қўйилаётган валюта қаердан олингани сўралмайди.

Маблағларингиз "Эгаси ёзилмайдиган" омонатга қўйилиши уларнинг қонунийлашувини таъминлайди. Ишбилармонлар ва молия оламида энг нуфузли "The Banker" журнали берган баҳога кўра, жаҳондаги энг ишончли банклар орасида иккинчи ўринни эгаллаб турган ва сайёрамиздаги 50 та энг кўп фойда кўриб ишловчи банклардан бири саналувчи Ўзбекистон Миллий банки кафолат беради:

- *омонатга қўйилган валюта маблағлари бекаму кўст сақланади;*
- *омонатга қўйилган валюта талаб қилинган заҳоти ҳисобварақдан чиқариб берилади;*
- *омонат шартларига кўра йилига* **4.0%дан 6.75%гача** *ҳажмдаги тегишли фоизлар қўшилади ва хорижий валютада тўланади.*

Ҳисобварақларингизда қанча маблағ борлиги ва улар билан қандай операциялар ўтказилгани банк сири ҳисобланади ҳамда бу маълумотлар ошкор этилмаслиги Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан кафолатланади.

МИЛЛИЙ БАНК—СИЗНИНГ БАНКИНГИЗ!

Сиз Миллий банкнинг ўзингиз истаган бўлими ёки филиалида "Эгаси ёзилмайдиган" валюта омонати очишингиз мумкин. Қўшимча маълумот олишни истасангиз, Пул муомаласи бош бошқармасига 137-62-83, 137-62-81, 137-63-52 рақамли телефон орқали мурожаат қилинг.

№	Бўлим ва филиаллар номи	Почта манзили	Тел. №№
		ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ	
1.	Нукус бўлими	Нукус ш., Гарезсизлик кўчаси, 52-уй	7-48-82, 7-86-39 2.
2.	Қўнғирот филиали	Қўнғирот ш., Гарезсизлик кўчаси, 31-уй	2-39-79
3.	Тўрткўл филиали	Тўрткўл ш., Тўрткўл кўчаси, 56-уй	2-13-17, 2-16-19 4
4.	Хўжайли филиали	Хўжайли ш., Ломоносов кўчаси, 2-уй	4-23-28, 4-47-64 5.
5.	Чимбой филиали	Чимбой ш., Гагарин кўчаси, 24-уй	
6.	Тахиатош филиали*	Тахиатош ш.	
		АНДИЖОН ВИЛОЯТИ	
7.	Андижон бўлими	Андижон ш., Навоий кўчаси, 39-уй	4-38-40, 4-49-10 8.
8.	Асака филиали	Асака ш., А.Темур кўчаси, 27-уй	2-34-82
9.	Избоскан филиали	Пойтуғ ш., Ж.Сиддиқов кўчаси, 17-уй	2-77-05
10.	Қўрғонтепа филиали	Қўрғонтепа ш., Шифокор кўчаси, 3-уй	1-21-79, 1-17-82 11.
11.	Марҳамат филиали *	Марҳамат ш., Ипак йўли кўчаси, 126-уй	
12.	Пахтаобод филиали	Пахтаобод ш.	1-17-87
13.	Хонобод филиали	Хонобод ш., Улуғбек кўчаси, 25-уй	4-14-00, 4-10-63 14.
14.	Шаҳрихон филиали	Шаҳрихон ш., Шаҳрихон шоҳкўчаси, 4-уй	2-23-42
		БУХОРО ВИЛОЯТИ	
15.	Бухоро бўлими	Бухоро ш., Муҳаммад Иқбол кўчаси, 3-уй	3-69-73, 3-70-18 16.
16.	Вобкент филиали*	Вобкент ш., Бобур кўчаси, 8-уй	
17.	Ғиждувон филиали	Ғиждувон ш., Ёгоров кўчаси, 45-уй	2-45-51
18.	Когон филиали	Когон ш.	2-27-80
19.	Қоракўл филиали	Қоракўл ш., Улуғбек кўчаси, 9-уй	5-26-86
20.	Қоровулбозор филиали	Қоровулбозор ш., Воҳидов кўчаси 1-уй	
21.	Ромитан филиали	Ромитан ш., Шафигулин кўчаси, 11-уй	
22.	Шофиркон филиали	Шофиркон ш., Мустақиллик кўчаси, 7-уй	
		ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ	
23.	Жиззах бўлими	Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 39-уй	3-26-76, 3-56-83 24.
24.	Мирзачўл филиали	Гагарин штп., Ўзбекистон кўчаси, 11-уй	2-24-27
25.	Пахтакор филиали	Пахтакор штп., Ш.Рашидов кўчаси, 23-уй	3-11-23
		ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ	
26.	Қарши бўлими	Қарши ш., Ўзбекистон кўчаси, 219-уй	4-49-21, 3-89-93 27.
27.	Ғузор филиали	Ғузор ш., Ўзбекистон кўчаси, 14-уй	2-15-25
28.	Муборак филиали	Муборак ш., Занжирсой кўчаси, 15/3 уй	2-10-31, 2-12-92 29.
29.	Шаҳрисабз филиали	Шаҳрисабз ш., Ипак йўли кўчаси, 100-уй	4-24-08, 2-73-95 30.
30.	Янгинишон филиали	Янгинишон пос., Толимаржон тошкўчаси, 2-уй	
		НАВОИЙ ВИЛОЯТИ	
31.	Навоий бўлими	Навоий ш., Ибн Сино кўчаси, 14- уй	3-93-34, 3-49-65 32.
32.	Зарафшон филиали	Зарафшон ш., 3-микротуман, А.Темур кўчаси, ДДУ корпуси	4-31-62, 4-63-19
33.	Учқудуқ филиали	Учқудуқ ш., Амир Темур кўчаси, 45-уй	48-00, 49-98
34.	Қизилтепа филиали	Қизилтепа пос.	
		НАМАНГАН ВИЛОЯТИ	
35.	Наманган бўлими	Наманган ш., Нозим Наманганий кўчаси, 10-уй	6-50-30, 6-51-52 36.
36.	Косонсой филиали	Косонсой ш., Маҳмудий Аъзам кўчаси, 1-уй	2-20-86
37.	Поп филиали	Поп ш., Ҳакимов кўчаси, 1-уй	
38.	Тўрақўрғон филиали	Тўрақўрғон ш., Тўрақўрғон кўчаси 3-уй	2-27-67
39.	Уйчи филиали	Уйчи ш., Беруний кўчаси 32-уй	2-18-43
40.	Учқўрғон филиали	Учқўрғон ш., Дўстлик кўчаси, 18-уй	2-17-01, 2-15-01 41.
41.	Чортоқ филиали *	Чортоқ ш., Мустақиллик шоҳкўчаси 6-уй	
42.	Чуст филиали	Чуст ш., Чустий кўчаси, 23-уй	3-11-82, 3-11-23
		САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ	
43.	Самарқанд бўлими	Самарқанд ш., Фирдавсий кўчаси, 7-уй	33-57-50, 31-23-21
44.	Булунғур филиали	Булунғур штп., Булунғур кўчаси, 25-уй	33-41-17
45.	Жомбой филиали	Жомбой штп., Охунбобоев кўчаси, 10-уй	33-65-09
46.	Каттақўрғон филиали	Каттақўрғон ш., Қора дарё кўчаси, 1-уй	33-62-99, 33-62-98
47.	Нуробод филиали*	Нуробод ш., Мустақиллик кўчаси, 27-уй	
48.	Пастдарғом филиали*	Жума пос., Самарқанд кўчаси, 87-уй	
49.	Ургут филиали	Ургут ш., Навоий кўчаси, 176-уй	33-62-97
		СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ	
50.	Термиз бўлими	Термиз ш., Ал Термизий кўчаси, 7а-уй	4-59-66, 4-30-53
51.	Жарқўрғон филиали*	Жарқўрғон ш., Шифокор кўчаси 1-уй	
52.	Денов филиали	Денов ш., Мустақиллик кўчаси, 47-уй	9-47-28, 9-47-38
53.	Қумқўрғон филиали	Қумқўрғон штп., Ўзбекистон кўчаси 2-уй	
54.	Сариосиё филиали*	Сариосиё ш., М.Улуғбек кўчаси, 8-уй	
55.	Шеробод филиали	Шеробод ш., Алишер Навоий кўчаси, 20-уй	
		СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ	
56.	Сирдарё бўлими	Гулистон ш., Аҳмад Яссавий кўчаси, 48-уй	25-20-88, 25-25-10
57.	Оқолтин филиали	Сардоба пос., Омонгелди кўчаси, 2-уй	2-11-91, 2-15-74
58.	Янгиер филиали	Янгиер ш. Ш.Рашидов кўчаси, 17-уй	72-40-42
		ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ	
59.	Тошкент вилоят бўлими	Тошкент ш., Тарас Шевченко кўчаси, 29-уй	55-12-01, 54-89-09
60.	Олмалиқ филиали	Олмалиқ ш., Хўжаев кўчаси 6-уй	5-36-31
61.	Ангрен филиали	Ангрен ш. Оҳангарон кўчаси, 1-уй	3-05-79
62.	Бекобод филиали	Бекобод ш., 3-микротуман	2-26-24
63.	Бўстонлиқ филиали*	Ғазалкент ш., Олтинсарин кўчаси 12-уй	
64.	Чирчиқ филиали	Чирчиқ ш., Навоий кўчаси, 253-уй	5-13-23, 5-14-23
65.	Тўйтепа филиали	Тўйтепа ш., Тошкент йўли кўчаси, 56-уй	
66.	Янгийўл филиали	Янгийўл ш., Самарқанд кўчаси 178-уй	
		ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ	
67.	Фарғона бўлими	Фарғона ш., А.Фарғоний кўчаси, 69-уй	4-40-36, 4-59-81
68.	Бешариқ филиали	Бешариқ ш., Олтин водий кўчаси, 111-уй	2-21-90
69.	Бувайда филиали	Янгиқўрғон пос., Ҳамза кўчаси, 4-уй	9-17-55
70.	Водил филиали*	Водил туман маркази, Марғилон кўчаси 4-уй	2-13-84, 2-19-07
71.	Қўқон филиали	Қўқон ш., Амир Темур кўчаси, 39-уй	3-79-39, 3-79-16
72.	Қувасой филиали	Қувасой ш., Навоий кўчаси, 2-уй	3-36-90, 3-28-62
73.	Қува филиали	Қува ш., Яссавий кўчаси, 55-уй	5-16-95
74.	Марғилон	Марғилон ш., Тўралар кўчаси, 234-уй	35-43-11, 35-43-07
75.	Риштон филиали	Риштон ш., Рашид Дони кўчаси, 253-уй	
		ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ	
76.	Урганч бўлими	Урганч ш., Паҳлавон Маҳмуд кўчаси, 150-уй	6-26-44, 6-93-79
77.	Гурлан филиали	Гурлан ш., Маҳмуд кўчаси, 2-уй	5-16-77
78.	Хонқа филиали	Хонқа ш., Ал Хоразмий кўчаси, 2-уй	
79.	Ҳазорасп филиали	Ҳазорасп ш., Ғ.Ғулом кўчаси, 2-уй	2-42-83, 2-42-82
80.	Хива филиали	Хива ш., Мустақиллик кўчаси, 12-уй	3-62-37
81.	Шовот филиали	Шовот ш., Тошҳовуз кўчаси, 1-уй	
82.	Янгиариқ филиали	Янгиариқ туман маркази, Мустақиллик кўчаси,78-уй	
83.	Дўстлик филиали	Питнак ш., Амир Темур кўчаси, 29-уй	
		ТОШКЕНТ ШАҲРИ	
84.	Тошкент шаҳар бўлими	Тошкент ш., Ғ.Ғулом кўчаси, 1-уй	144-82-20, 144-82-05
85.	Акмал Икромов филиали	Фарҳод кўчаси, 54-уй	74-08-93
86.	Бектемир филиали*	Ҳ. Бойқаро кўчаси, 15-уй	
87.	Миробод филиали	Банокатий кўчаси, 165-уй	93-08-35, 93-07-70
88.	Мирзо Улуғбек филиали	Пушкин кўчаси, 66-уй	68-12-96, 68-02-42
89.	Собир Раҳимов филиали	Калонов кўчаси, 54-уй	29-42-39
90.	Сирғали филиали	Сирғали, 6-уй	51-68-67, 56-97-84
91.	Ҳамза филиали	Элбек кўчаси, 28-уй	96-36-35
92.	Чилонзор филиали	Халқлар дўстлиги кўчаси, 28-уй	76-36-91
93.	Шайхонтоҳур филиали	"Эски жўва" бозор майдони	42-25-01
94.	Юнусобод филиали	Юнусобод мавзеси, 11-даҳа, 32-уй	24-25-95, 24-38-28
95.	Яккасарой филиали	Бобур кўчаси, 85-уй	50-96-53, 50-96-25
96.	Академия бўлими.	Файзулло Хўжаев кўчаси, 31-уй	162-44-43, 162-37-64
97.	Бош операция бўлими	Гоголь кўчаси, 95-уй	133-68-07, 133-36-88

*Эслатма: * . . . дан бошлаб мижозлар билан ишлашга киришадиган филиаллар белгиланган.*

ЦЦ@1040

САНЪАТ ОШИЁНИ

Элликқалъа туманига бундан атиги 5-6 йил олдин борган киши бу ердаги қурилиш ва янгиланишларни кўриб ҳайратланиши турган гап. Туманда, айниқса, истиқлолнинг етти йили ичида кенг кўламдаги бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Яқинда туман марказида қад ростлаган 800 томошабинга мўлжалланган Санъат саройи, янги мусиқа мактаби ана шулар жумласидандир.

СУРАТЛАРДА: Санъат саройининг умумий кўриниши; мусиқа мактаби ўқувчиси Наргиза Нурматова машғулот пайтида.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

«КЎҲНА ТАРИХ ШОДАСИДА БИТТА МАРЖОН...»

Ўлкамизда жаҳон илм-фани ривожига муносиб ҳисса қўшган буюк фалакиётшунос олим Аҳмад ал-Фарғоний таваллудининг 1200 йиллигини кенг нишонлашга катта ҳозирлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан яқинда Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан уюштирилган телевикторина саволларидан бири узоқ вақт Мисрда яшаб, ижод этган ватандошимизнинг илмий фаолиятига тегишли эди. Тақдир тақозоси билан телевикторина ғолиби бўлдим. Мисрга йўлланма беришди. Бу ўлкага келганимда, олдимга қўйган мақсадларимдан бири очиқ осмон остидаги бу эртакнамо мамлакатни кўриб, Аҳмад ал-Фарғоний илмий мероси билан танишиш, унинг кашфиётларига Миср илм аҳли ва халқининг муносабатларини билиш эди. Мисрнинг қаерида бўлмайин, миллий музей солномаларидан, улкан пирамидалару Луқсор ва Каркон қасрларидан, Асван ва Муқаттам тепалигидан улуғ бобомиз изларини қидирдим. Ва албатта, у амалга оширган саховатли ишларнинг меваларини кўрдим.

Мисрликлар ватандошимизни «Мунажжими аввал араби» (биринчи араб астрономи) деб улуғлашларига амин бўлдим. Чунончи, дунёдаги етти мўъжизанинг бири аталмиш Гиза мажмуининг улкан пирамидалари қурилишида ишлатилган ҳар бири 2,5 тонна бўлган 2,3 миллион сайқалланган тош блокларининг ҳеч қандай қоришмасиз, фақат геометрия, математика, астрономия ва астрология қонунларига амал қилиб терилганидан 5 минг йилдан бери қимир этмай туришидан ҳайратланиб, бизга ҳамроҳлик қилаётган шу ерлик мисршунос олимдан «Бу етти мўъжизанинг бирига улкан математик Аҳмад ал-Фарғоний қизиқмаганмикан», — деб сўрадим.

— «Ҳалифа ал-Маъмун давридаги астроном-математик Алфраганусни айтмаяпсизми, у буюк аллома пирамидаларга қизиқибгина қолмай, балки узоқ вақт бу тилсимот сирларини илмий нуқтаи назардан ўрганган ва кейинчалик Боғдод, Дамашқ расадхоналари қурилишида фойдаланган. Бундан ташқари у қуёшнинг тутилиши, ернинг юмалоқлигини ҳам кашф этган», деди.

Айтишларига қараганда, Аҳмад ал-Фарғоний Қоҳиранинг Муқаттам тепалигидаги Имом Шофеъий қабристонига дафн этилган. Аммо унинг қабрини аниқлаш мумкин бўлмагани сабабли шу ерда рамзий мақбара ўрнатилган. Муқаттам тепалигида бу буюк ватандошимиз руҳи-покларига Қуръон тиловат қилиб, Қоҳира Цитадели мажмуига кирувчи Муҳаммад Али обидасини зиёрат қилишни ихтиёр этдик. Цитадел майдонидан Қоҳира худди кафтдагидай яққол кўриниб туради. Мисрда ҳеч бир нарсани ҳаяжонланмасдан, бепарво кўриб бўлмайди. Обидалар ўзининг такрорланмас архитектураси, жимжимадор мезана безаклари, сирли ва салобатли тароватi билан янада ҳайратингизни оширади.

Цитадел зиёратидан сўнг биз Қоҳиранинг ал-Манъял районида, Нил қирғоғида ҳукмдор ал-Мутаваккил таклифига кўра, ал- Фарғоний томонидан барпо этилган «Миқёсун Нил» томон йўл олдик. «Миқёсун Нил» мармар ва гарнитдан қурилган улкан иншоот бўлиб, 10 метр пастликка олиб тушувчи тик зиналари бироз ваҳимали, мармар устунларга қўйилган белгилар ҳар йили Нил дарёсининг қанча кўтарилиб, қанчага пасайишини кўрсатар ва белгилар орқали йиллик сув миқдори аниқланар экан. Тилмочнинг ҳикоя қилишича, «Миқёсун Нил» мамлакат иқтисодий ва ижтимоий ҳаётида муҳим ўрин тутган. То Асван тўғони қурилгунга қадар мамлакатда минг йилдан ортиқ вақт адолатни таъминлаб келган. Чунки мамлакат ҳокимлари «Миқёсун Нил» — нилометр белгиларига қараб, ҳосил қай даражада бўлишини аниқлашар ва шунга қараб деҳқонларга солиқ солишаркан. «XX аср пирамидаси» деб аталувчи Асван тўғони ҳам Миқёсун Нил лойиҳаси асосида қурилган. Аҳмад ал-Фарғонийнинг бу буюк кашфиёти — нилометр бугун зиёратгоҳга айланган.

1952 йил 23 июлда мустақилликни қўлга киритган Миср халқи биринчи долзарб масалалар қаторида тарихий обидаларни муҳофаза қилиш марказини тузган ва шундан бошлаб бу тарихий обидалар асраб-авайлаб келинмоқда. Сафар давомида Миср халқи ва илм аҳли намоёндалари билан бўлган суҳбатларимиз бу юртда ҳам буюк аллома юбилейига катта тайёргарлик кўрилаётганини англатиб турарди.

Аҳмад ал-Фарғонийнинг Англия, Франция, Германия, Италия, АҚШ, Бельгия, Голландия, Миср, Сурия ва Тунисда бир неча марта инглиз, немис, француз ва испан тилларида нашр қилинган асарлари қайта чоп этилиш арафасида экан.

Мисрнинг Айн-Шамс, Ал-Азҳор, Қоҳира университети олимлари ҳам Ўзбекистонда бўладиган олим юбилейига янги маълумотлар, топилмалар билан келиш ниятидалар. Улар «Бу қандай янги топилмалар эканлиги ҳозирча сир бўла қолсин», дедилар.

Сафар тугаб, бир олам таассуротлар билан юртимга қайтар эканман, қалбимда фахр, шукроналик ҳисси ҳукмрон бўлиб, жаҳон тан олган, ҳар бир сўзи, қадамидан илм-маърифат ёғилиб турган бобомиз билан фахрланардим.

Ҳа, кўҳна тарихимиз шодасида битта маржон бўлган Аҳмад ал-Фарғоний каби буюк алломаларимиз ўзларининг ўлмас ва ўчмас ишлари, илмий мерослари билан Она тарихимиз зарварақларини янада бойитгусидир.

Гулпошшо ЭРГАШХЎЖАЕВА,
Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети доценти, тарих фанлари номзоди.

МАЪНАВИЯТ МАСКАНЛАРИ

Мустақиллик туфайли вилоят музейлари том маънода маънавият кўзгусига айланиб бормоқда. Хоразм вилоятида 2 та ўрта асрга хос «Очиқ осмон остидаги музей», 50 дан зиёд турли жамоат ва хўжалик ташкилотларининг тармоқ ва соҳа музейлари фаолият кўрсатмоқда. Музейларнинг аксарияти Хива, Урганч, Хонқа, Янгиариқ туман ва шаҳарларида жойлашган. Хивадаги «Ичон қалъа» музей қўриқхонаси том маънода сайёҳлар, хорижий меҳмонлар учун ўзига хос зиёратгоҳга айланди.

Хиванинг 2500 йиллиги юбилейи муносабати билан қалъа деворлари ва осори-атиқаларни таъмирлашга 2,5 миллиард сўм маблағ сарфланди. Жумладан, «Маънавият ва маърифат» музейи, Феруз номли адабиёт музейи, «Қибла тоза боғ» мажмуаси, халқ амалий санъат музейлари юбилей қатнашчиларига намойиш этилди. АҚШ, Буюк Британия, Япония, Олмония, Исроил, Миср, Туркиядан келган меҳмонлар музей экспонатларини томоша этиб ҳайратланмоқдалар. Сўнгги 7 йилда вилоятимизнинг шаҳар ва қишлоқларида йигирмадан зиёд боғ ва уй-музейлар яратилди.

Хонқа туманидаги Алишер Навоий боғ-музейи, Ҳожихон Болтаев номли «Хоразм мақомлари» музейи, Хивада Нажмиддин Кубро, Шерозий, Беруний, Феруз, Огаҳий уй-музейлари, Янгибозорда Абдулла Қодирий, Урганч шаҳрида «Олтин мерос», Комилжон Отаниёзов ҳамда вилоят ички ишлар бошқармаси музейлари шулар жумласидандир.

Ота-боболаримиздан қолган бебаҳо тарихий обидалар кўз қорачиғидек сақланяпти. 1996 йил сентябрь ойида Хазорасп яқинидаги Хумбузтепадан қадимий «Авесто»да мадҳ этилган Анаҳита (мўл-кўлчилик худоси) ва илоҳий Ахура Маздаининг кичик ҳайкалчаси, сопол хум идишлар, тангалар, тақинчоқлар топилди. Мана, орадан икки йилча

вақт ўтганига қарамай, Хазорасп туман раҳбарлари ушбу ноёб топилдиқларни намойиш этиш ўйидалар.

Маҳаллий ва хорижий археолог олимларнинг аниқлашича, Хазорасп қалъасининг ёши 26-27 асрлик даврни қамраб олади ва унинг номи Хазорасп (мингот) эмас, балки Отурспенд, яъни «Муқаддас олов» қалъасидир. Зеро, қалъа ҳақидаги афсона ва ривоятлар оташпарастликнинг муқаддас китоби «Авесто»га бориб тақалади. Қолаверса, ёши Қуддус ва Рум, Самарқанд ва Марв шаҳарлари ёшига тенг Хазорасп қалъаси ҳақида Шарқнинг икки буюк сиймоси — Ҳофиз Шерозий ва Ҳофиз Хоразмийлар қуйидаги ғазал-мухаммасни битганлиги бежиз эмас:

Самарқанд сайқали
рўйи замин аст,
Бухоро қуввати
исломи дин аст.
Хазорасп қалъаси
хўб жойи маҳкам,
Хива — фирдавсил
раббил оламин аст.

Яъни Хазорасп — Хоразмнинг мустаҳкам қўрғони бўлса, Хива жаннат боғидир деб таърифланган.

Қалъа — Хоразмнинг қалқони, мард-ботир қаҳрамонлар, олим ва алломаларни тарбиялаб етказган табаррук жой. Ўтган 26 асрлик давр мобайнида қалъа 3 маротаба пойтахт мақомига эга бўлган. Эрамизнинг 241-273, IX-XI ва XIX асрларда Шопур II, Текеш ва Қутлуғ Муродхон каби давлат арбоблари — саркардалар, Ватвот, Хазораспий, Матёқуб Абдуллаев сингари шоир, олим ва алломалар шу муқаддас қалъада тарбия топганлар. Лекин ҳанузгача уларнинг хотираси абадийлаштирилмаган, илмий меросини тарғиб этадиган бирон музей-кўргазма ташкил этилмаган.

Ўтмиш тарихимиз ва маънавиятимизга бефарқ қараш Гурлан, Янгибозор, Боғот, Шовот туманлари раҳбарларида кўзга ташланади. Бизнингча, музейлар хўжакўрсинга эмас, балки том маънодаги маърифат ўчоғи ва маънавият кўзгусига айланмоғи лозим. Музей ва тарихий обидалар ўзларининг қадимийлиги билангина мақталадиган жой эмас, балки сайёҳлар, чет эллик меҳмонлар ва ўлкамиз ёшларига маънавий озуқа берадиган маскан бўлиб қолсин.

К. НУРЖОНОВ,
Халқаро «Олтин Мерос» жамғармаси Хоразм вилоят бўлими раиси.

БОЖХОНА БЕКАТИ

Бу кун ҳам «Ғишткўприк» божхона масканида иш одатдагидек бошланди. Юртимизга келаётган ва чиқиб кетаётган юзлаб транспорт воситалари, юк автомобиллари тез ва синчиклаб божхона кўригидан ўтказилади. Шу тариқа вақт тушга яқинлашганда текширув чизиғи яқинига Қозоғистонга чиқаётган «Мицубиси» русумли автобус келиб тўхтади. Божхона ходимлари зарур текширувни амалга ошириш мақсадида автобусга кирдилар.

ҚОЧИШГА УЛГУРМАДИЛАР

Автобусдаги йўловчилар божхоначиларнинг ишини қизиқиб кузатардилар. Тўсатдан, кутилмаганда икки нафар йўловчи автобусдан отилиб чиққанча, Қозоғистон томонга қараб қоча бошлади. Божхона нозирларининг тўхташ ҳақидаги талаблари беҳуда кетди. Кичик нозир А.Юнусов «қочоқ»ларни тўхтатиш мақсадида хизмат итини ишга солди. Зарур буйруқни олиши билан ит қонунбузарларни таъқиб эта бошлади ва бир зумда уларни қўлга туширди.

«Оёқни қўлга олиб», югуришнинг сабаби бор экан: қозоғистонлик ушбу икки фуқаро божхона кўригидан ўтказилганда, улардан «ТТ» ва «ПМ» русумидаги 2 та жанговар тўппонча топилди.

Ҳозир ушбу ҳолат юзасидан божхона-суриштирув ишлари олиб борилмоқда.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ,
Давлат Божхона қўмитаси инспектори.

Ўлкамизда айни куз фасли. Бу фасл тўкин-сочинлиги каби ижобий хусусиятлари билан бирга гепатит, яъни сариқ касаллигининг кўпайиши билан ҳам характерлидир.

Вирусли гепатит хасталиги кўплаб кишиларнинг ўлимига сабаб бўладиган касалликлар қаторига киради. Табобат олимлари томонидан бу касалликнинг нафақат юқумли эканлиги, балки ушбу хасталикнинг қўзғатувчиси бўлмиш кўзга кўринмайдиган ўта майда вирусларнинг бир неча турлари мавжуд эканлиги ҳам исботланган.

ЎЗИДАН АСОРАТИ ЁМОН

Заҳматкаш олимлар қанчалик ҳаракат қилишмасин, бу касалликнинг олдини олиш ва унга қарши курашиш осон бўлмаяпти. Юқумли касалликлар орасида вирусли гепатит салмоқли ўрин эгаллайди. Бугунги кунга келиб, вирусли гепатитнинг 7 тадан ортиқ нозологик турлари мавжудлиги ва бу гепатитлар ўзаро этиологик, эпидемиологик ҳамда клиник хусусиятлари билан бир-бирларидан тафовут қилиниши маълум бўлди. Ҳозир вирусли гепатитнинг А, В, С, Д, Е, F ва Q нозологик турлари ўзаро фарқланади. Бизнинг республикамиз ҳудудида гепатитнинг 5 хил тури мавжудлиги исботланган.

Гепатитнинг А тури одамлар орасида энг кўп тарқаладигани ҳисобланади. Бу касаллик 14 ёшгача бўлган болалар орасида кўпроқ учраши аниқланган.

Гепатит А хасталиги фақат одамларгагина хос хасталик бўлиб, бу касаллик қўзғатувчиларининг манбаи бемор кишилардир. Беморлар атрофдаги соғлом кишиларга касалликнинг бошланғич даврларида, айниқса, ҳали сариқлик белгилари пайдо бўлгунига қадар кўпроқ хавфли ҳисобланадилар. Шунинг учун ҳам ёш болаларда, мактаб ўқувчиларида тумов белгилари пайдо бўлганда, уларда лоҳаслик, инжиқлик, толиқиш аломатлари сезилганда ота-оналар, болалар муассасалари ходимлари, мактаб ўқувчилари бефарқ бўлмасдан зудлик билан шифокорларга мурожаат этишлари мақсадга мувофиқдир.

Беморлар ўзларининг ифлосланган қўллари, чиқиндилари орқали касаллик вирусларини ташқи муҳитга ажратадилар. Бу вируслар атроф-муҳитга тушиб сув, кийим-кечаклар, идиш-товоқлар, турли асбобларни, болалар ўйинчоқларини, озиқ-овқат маҳсулотларини, сабзавот ва меваларни, сут ва бошқаларни ифлослаб, касалликнинг тарқалишига сабаб бўлади. Гепатит вируслари тушган сув, тайёр овқатлар, сабзавот ва меваларни истеъмол қилган кишиларнинг касалликни юқтириб олиши турган гап. Гепатит А вируслари асосан оғиз орқали юқади.

Озодаликка риоя қилмаслик, айниқса, қўлларни овқатдан олдин ва ҳожатхонадан чиққач совунлаб ювмаслик сариқ касаллигининг юқишига ва кенг тарқалиб кетишига сабаб бўлади.

Вирусли гепатитнинг олдини олишда фақат тиббиёт ходимлари олиб борадиган ишлар етарли бўлмайди, бунда кенг халқ оммасининг билим савияси, санитария маданияти ва профилактика тадбирларини амалга оширишдаги фаол иштироки жуда муҳимдир.

Бунинг учун барча беморлар касаллик аломатлари бошланганда дарҳол врачга мурожаат қилишлари зарур. Беморни зудлик билан шифохонага ётқизиш лозим. Касаллик тарқалмаслиги учун бемор яшаб турган уй дезинфекция қилинади, бемор мулоқотда бўлган кишилар 35 кун давомида тиббий назорат остига олинадилар, булар вақти-вақти билан лаборатория усулида текширилади.

Ҳар бир киши озода, саранжом-саришта бўлиши, уй-рўзғор буюмларини, идиш-товоқ ва кўрпа-тўшакларни тоза тутиши, пашшаларни йўқотиши, ахлат ва чиқиндиларни тегишли жойларга тўплаб, вақтида зарарсизлантириши керак.

Кишиларнинг фақат қайнатилган сув ичиши, сув ҳавзаларини ифлослантирмаслиги бу касалликнинг олдини олишда самарали чоралардандир. Айниқса, ҳозир республикамизда пахта йиғим-терими мавсуми бошланди, бу ишга албатта кўплаб ҳашарчилар ҳам жалб қилинади ва уларнинг гепатитга чалинмаслиги учун дала шийпонлари ва пахтазорларда юқорида қайд этилган эҳтиётлик чораларини кўриш лозим.

Вирусли гепатитларнинг радикал профилактикаси учун махсус эмлаш воситалари, яъни вакциналар ҳам мавжуд. Ҳозирги вақтда тирик, ўлдирилган, синтетик ва генинженерия усуллари билан тайёрланган вакциналар бор. Бу вакциналарнинг самарадорлиги тажрибаларда синовлардан ўтаяпти, айримлари аҳолини эмлаш учун қўлланилмоқда.

Республикамизда вирусли гепатитнинг эпидемиологик ва клиник хусусиятларини, даволаш усулларини чуқур ўрганиш учун кўпгина илмий-текшириш институтларида ва тиббиёт олий билимгоҳлари лабораторияларида замонавий техника ва текширув усулларини қўллаган ҳолда илмий-текширув ишлари олиб борилмоқда.

Вирусли гепатитдек ўта хавфли касалликка чалинмаслик ҳамда бу дарднинг олдини олиш учун юқорида тавсия этилган чора-тадбирларни бажариш мақсадга мувофиқдир.

Омон МИРТАЗАЕВ,
Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирлигининг Бош эпидемилоги, профессор.

Танлов

ОИЛА ПОЙДЕВОРИ

Жорий йилнинг «Оила йили» деб аталиши муносабати билан Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармаси Сурхондарё вилоят бўлими бошқаруви ҳамда вилоят Адлия бошқармаси ҳамкорликда «Оила — муқаддасдир» кўрик-танловини ўтказди.

Кўрик-танловда барча шаҳар, туман фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлими ходимлари иштирок этишди.

«Оила қуриш — нина билан қаср барпо этишга тенг» — дейди доно халқимиз. Ана шундай машаққат билан вужудга келган оиланинг мустаҳкамлиги, бахти, тинчлигини асраб-авайлаш ҳаммамизнинг, қолаверса, ҳар биримизнинг ватан олдидаги бурчимиздир. Чунки, оила ҳаётимизнинг мазмуни, умримизнинг гултожидир. Зеро, буюк қаҳрамонликлар, маънавий қадриятлар ҳамда инсоний фазилатлар энг аввало оилада шаклланади.

Бўлиб ўтган кўрик-танлов вилоят ёшларини қизғин мунозара ва баҳсга чорлади. Оила мавзуига бағишланган бу тадбир ёшларнинг мустақил ҳаётдаги тасаввурини бойитишда муҳим аҳамият касб этади.

Танлов натижасига кўра, Сариосиё туман ФҲДЁ бўлими мудираси Диллора Шарофуддинова 1-ўринни, Термиз шаҳар ФҲДЁ бўлими назоратчиси Феруза Шоймардонова ҳамда Шеробод туман ФҲДЁ бўлими мудираси Муҳаббат Чориева 2-ўринни, Узун ва Бойсун тумани ФҲДЁ бўлими мудиралари Ўғилой Омонова ҳамда Зулфия Саидовалар 3-ўринни эгаллашга муваффақ бўлишди.

Ғолиб ва иштирокчилар қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Ҳ. ШАКАРОВ.

Ўзбекистон Республикаси Марказий Банки жамоаси Ходимлар билан ишлаш департаменти директори ўринбосари Раъно Убайдуллаевага ўғли

АКБАРЖОНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Педиатрия Медицина институти маъмурияти меҳнат жамоаси институт поликлиникаси бош шифокори Ботир Тўлқинович Бузруковга отаси

Тўлқин Муҳайёхонович БУЗРУКОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Халқаро Телеком» акциядорлик компанияси жамоаси ва раҳбарияти Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар Агентлиги бош директорининг муовини Махсум Маҳмудовга волидаи муҳтарамаси

Замира МАҲМУДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия ва ҳамдардлик билдиради.

Енгил саноат моллари ишлаб чиқарадиган «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси бошқармаси ва жамоаси «Кўнчи» ҳиссадорлик жамиятининг собиқ бошқаруви раиси

Раҳмат Бегметович БЕГМЕТОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига ҳамдардлик, чуқур таъзия билдиради, сабру-бардош тилайди.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0413, 27353 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир — Н. ЖАЛИЛ.
Навбатчи — М. ЙЎЛДОШЕВА.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 21.55
1 2 3 4 5 6